

Powszechny Spis Rolny 2020 – wyniki ostateczne w województwie podlaskim¹, część II

02.09.2022 r.

Powszechny Spis Rolny (PSR) został przeprowadzony na terytorium Polski w okresie od 1 września do 30 listopada 2020 r., według stanu na dzień 1 czerwca 2020 r.

Spisem rolnym, jako badaniem pełnym, zostały objęte gospodarstwa rolne, których użytkownikami były osoby fizyczne (gospodarstwa indywidualne) oraz osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

Odsetek stanowisk dla bydła w województwie podlaskim wśród ogółu takich stanowisk w kraju wynosił 16,1%

↓ 21,2%

Spadek liczby indywidualnych gospodarstw rolnych produkujących na sprzedaż w porównaniu z PSR 2010

Według ostatecznych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020, w porównaniu z wynikami uzyskanymi w PSR 2010, w województwie podlaskim zmniejszyła się o 9,8% liczba gospodarstw rolnych stosujących nawożenie mineralne, natomiast ponad 2-krotnie wzrosła liczba gospodarstw wykorzystujących nawozy wapniowe. Ponadto spadkowi uległa liczba gospodarstw stosujących gnojówkę (o 28,7%) i obornik (o 25,1%), zaś zwiększyła się liczba gospodarstw

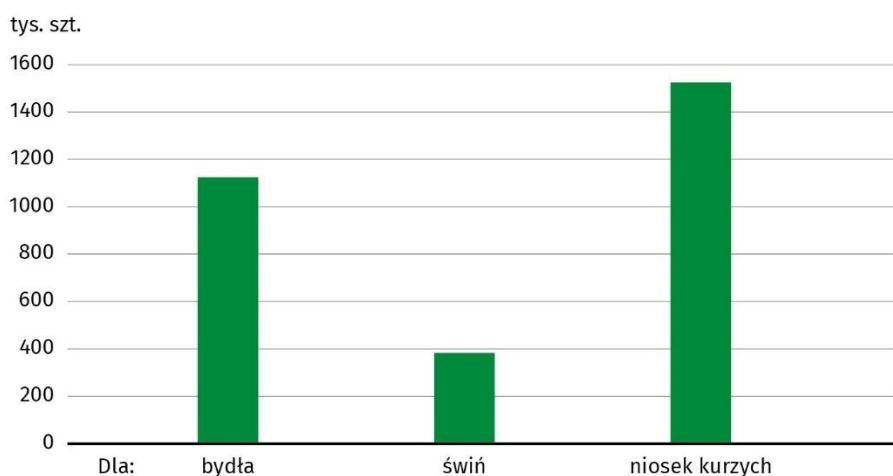
wykorzystujących gnojowicę (o 15,6%). W analizowanym okresie liczba indywidualnych gospodarstw rolnych produkujących na sprzedaż zmniejszyła się o 21,2%, a liczba gospodarstw indywidualnych przeznaczających wytworzone produkty głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego uległa spadkowi o 59,2%.

Stanowiska w budynkach inwentarskich dla bydła, świń i drobiu (kur niosek)

Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2020 wykazały, że liczba stanowisk dla bydła w gospodarstwach rolnych w województwie podlaskim wynosiła 1127,9 tys., przy czym prawie wszystkie znajdowały się w gospodarstwach indywidualnych. Stanowiły one 16,1% ogółu takich stanowisk w budynkach inwentarskich w kraju. Wśród wszystkich województw Podlaskie uplasowało się na trzecim miejscu pod względem liczby stanowisk dla bydła, a wyprzedziły je tylko województwa mazowieckie i wielkopolskie.

Analizując rozmieszczenie stanowisk dla bydła w regionie stwierdzono, że największa ich liczba skupiła się w powiatach wysokomazowieckim (159,0 tys., tj. 14,1% wszystkich stanowisk dla bydła w województwie) i łomżyńskim (123,3 tys., tj. 10,9%), a najmniej było ich w miastach Białystok (1,9 tys., tj. 0,2%), Suwałki (2,1 tys., tj. 0,2%) i Łomża (5,2 tys., tj. 0,5%).

Wykres 1. Stanowiska w budynkach inwentarskich dla bydła, świń i niosek kurzych w 2020 r.

¹ Dane zamieszczone w opracowaniu dotyczące kraju, województwa i powiatów zostały przedstawione według siedziby użytkownika gospodarstwa rolnego, natomiast dotyczące gmin (zaprezentowane na mapach) – według siedziby gospodarstwa.

W 2020 r. w województwie podlaskim przeciętna liczba stanowisk dla bydła przypadająca na jedno gospodarstwo posiadające bydło wynosiła 38, podczas gdy w Polsce było ich średnio 26.

W omawianym roku w Podlaskiem zanotowano 382,4 tys. stanowisk dla świń, spośród których niemal wszystkie znajdowały się w gospodarstwach indywidualnych. Udział liczby stanowisk przeznaczonych dla tej grupy zwierząt gospodarskich w województwie podlaskim w ich łącznej liczbie w kraju ukształtował się na poziomie 3,1%.

Wśród powiatów w regionie największą liczbę stanowisk dla świń stwierdzono w powiecie bielskim (53,5 tys., tj. 14,0% ogółu takich stanowisk w województwie), zaś najmniejszą – w mieście Białystok (0,1 tys.).

Na jedno gospodarstwo utrzymujące świnie w województwie podlaskim przeciętnie przypadało 201 stanowisk dla świń, zaś w Polsce – 144 stanowiska.

Z danych uzyskanych podczas spisu rolnego przeprowadzonego w 2020 r. wynika, że w gospodarstwach rolnych w Podlaskiem znajdowało się 1522,5 tys. stanowisk dla kur niosek, w tym w gospodarstwach indywidualnych było ich 1522,4 tys. Odsetek stanowisk dla kur niosek w województwie podlaskim w ogólnej liczbie takich stanowisk w kraju wyniósł 2,5%.

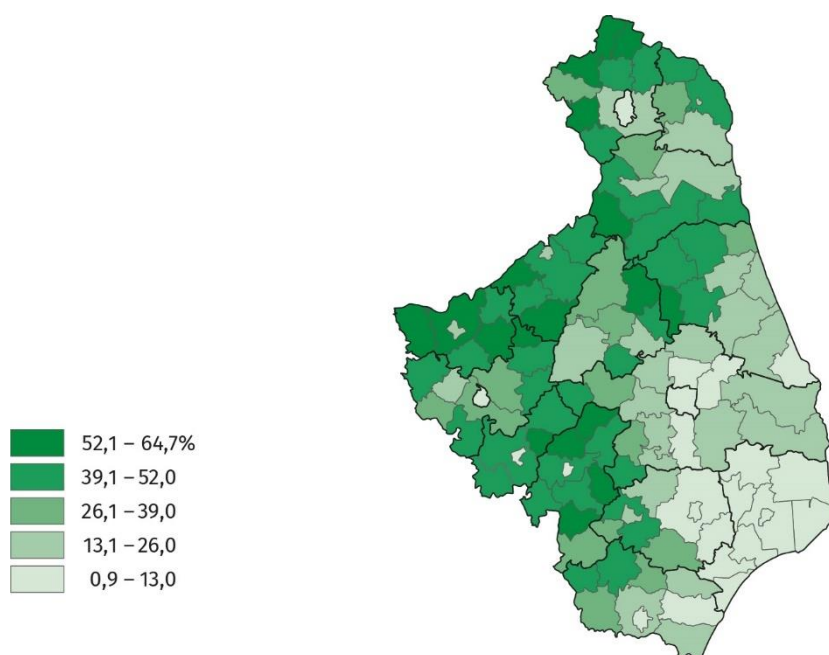
Spośród powiatów w regionie największą liczbą stanowisk dla kur niosek charakteryzował się powiat sokólski (542,1 tys., tj. 35,6% wszystkich stanowisk dla kur niosek w Podlaskiem), a najmniejszą – miasto Łomża (3,2 tys., tj. 0,2%).

W województwie podlaskim na jedno gospodarstwo posiadające kury nioski przypadały średnio 93 stanowiska dla kur niosek, a w kraju – 174 stanowiska.

Budynki i budowle gospodarcze

Podczas Powszechnego Spisu Rolnego przeprowadzonego w 2020 r. stwierdzono, że w gospodarstwach rolnych mających siedzibę na terenie województwa podlaskiego znajdowało się 112,8 tys. budynków i budowli gospodarczych (tj.: obory, chlewnie, kurniki, silosy: zbożowe, paszowe i na kiszonki, sortownie, przechowalnie, chłodnie, kopce ziemne i techniczne z napowietrzaniem oraz stodoły), w tym 112,5 tys. – w gospodarstwach indywidualnych. Ich udział w łącznej liczbie takich budynków i budowli gospodarczych w kraju wyniósł 8,0%, zaś wykorzystywanych w gospodarstwach indywidualnych – 8,1%.

Mapa 1. Udział gospodarstw wyposażonych w budynki i budowle gospodarcze^a wśród gospodarstw rolnych ogółem w 2020 r.

a Obory, chlewnie, kurniki, silosy: zbożowe, paszowe i na kiszonki, sortownie, przechowalnie, chłodnie, kopce ziemne i techniczne z napowietrzaniem oraz stodoły.

Udział stanowisk dla świń w Podlaskiem w ich ogólnej liczbie w kraju ukształtował się na poziomie 3,1%

Stanowiska dla kur niosek w województwie podlaskim stanowiły 2,5% ich ogólnej liczby w Polsce

W województwie podlaskim znajdowało się 8,0% wszystkich budynków i budowli gospodarczych w gospodarstwach rolnych w kraju

W regionie największą liczbę budynków i budowli gospodarczych spisano w powiatach wysokomazowieckim (12,9 tys., tj. 11,4% analizowanych budynków w województwie) i sokólskim (11,6 tys., tj. 10,3%), zaś najmniejsza ich liczba wystąpiła w miastach Łomża (0,7 tys., tj. 0,6%) i Suwałki (0,8 tys., tj. 0,7%).

Wśród omawianych budynków i budowli w województwie podlaskim zanotowano 34,1 tys. specjalistycznych budynków inwentarskich (tj. obór, chlewni i kurników), z czego 34,0 tys. znajdowało się w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Ich udział w ogólnej liczbie takich budynków w kraju osiągnął 9,4% w przypadku ogółu gospodarstw rolnych oraz 9,5% wśród gospodarstw indywidualnych.

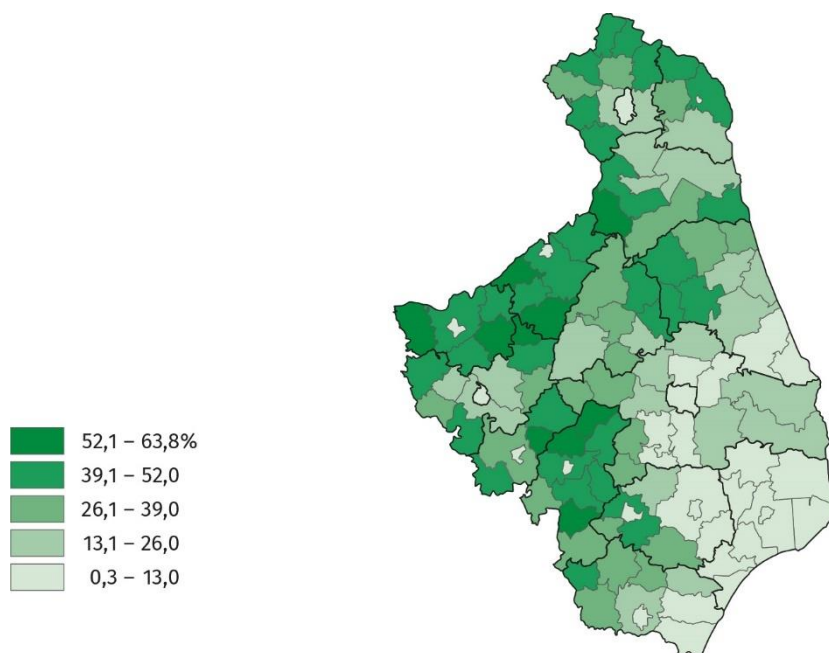
Analiza wyników PSR 2020 wykazała, że specjalistyczne budynki inwentarskie posiadało 26,5 tys. gospodarstw rolnych, w tym 26,4 tys. to gospodarstwa indywidualne. Gospodarstwa te stanowiły 34,5% ogółu gospodarstw rolnych w Podlaskiem oraz 34,6% gospodarstw indywidualnych w regionie. Odsetek gospodarstw posiadających specjalistyczne budynki inwentarskie w województwie w łącznej liczbie takich gospodarstw w kraju ukształtował się na poziomie 9,7%, a wśród gospodarstw indywidualnych w Polsce wynosił 9,8%.

Spośród powiatów województwa podlaskiego najwięcej gospodarstw, w których wykorzystywane były budynki specjalistyczne przeznaczone do utrzymania zwierząt inwentarskich zanotowano w powiecie wysokomazowieckim (3,3 tys., tj. 12,3% ogółu takich gospodarstw), a najmniej – w miastach Łomża (0,1 tys., tj. 0,3%) i Suwałki (0,1 tys., tj. 0,4%).

Według wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020, udział gospodarstw posiadających poszczególne rodzaje budynków i budowli gospodarczych w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w regionie był zróżnicowany. Najwięcej gospodarstw rolnych było wyposażonych w stodoły (54,6 tys., tj. 71,2%) i obory (24,1 tys., tj. 31,4%). W kraju odsetek tych gospodarstw wynosił odpowiednio 56,1% oraz 14,0%.

Stodoły miały także największą pojemność wśród budowli gospodarczych – 94,8 mln m³ (w Polsce 1339,1 mln m³), natomiast największą powierzchnię wśród budynków inwentarskich zajmowały obory – 8,6 mln m² (w kraju 48,3 mln m²).

Mapa 2. Udział gospodarstw wyposażonych w obory wśród gospodarstw rolnych ogółem w 2020 r.

Liczba gospodarstw posiadających pozostałe rodzaje budynków lub budowli gospodarczych i ich udział w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych w województwie podlaskim kształtowały się następująco:

- chlewnie – 1,3 tys., tj. 1,7% (w Polsce – 56,1 tys., tj. 4,3%),
- kurniki – 3,8 tys., tj. 4,9% (w Polsce – 85,0 tys., tj. 6,4%),
- silosy zbożowe – 3,6 tys., tj. 4,7% (w Polsce – 62,1 tys., tj. 4,7%),
- silosy paszowe – 3,9 tys., tj. 5,1% (w Polsce – 23,5 tys., tj. 1,8%),

Odsetek gospodarstw posiadających specjalistyczne budynki inwentarskie w województwie w ogólnej liczbie takich gospodarstw w kraju wynosił 9,7%

- silosy na kiszonki – 3,7 tys., tj. 4,8% (w Polsce – 21,1 tys., tj. 1,6%),
- sortownie, przechowalnie i chłodnie – 1,2 tys., tj. 1,6% (w Polsce – 60,0 tys., tj. 4,6%),
- kopce ziemne i techniczne z napowietrzaniem – 0,7 tys., tj. 1,0% (w Polsce – 10,5 tys., tj. 0,8%).

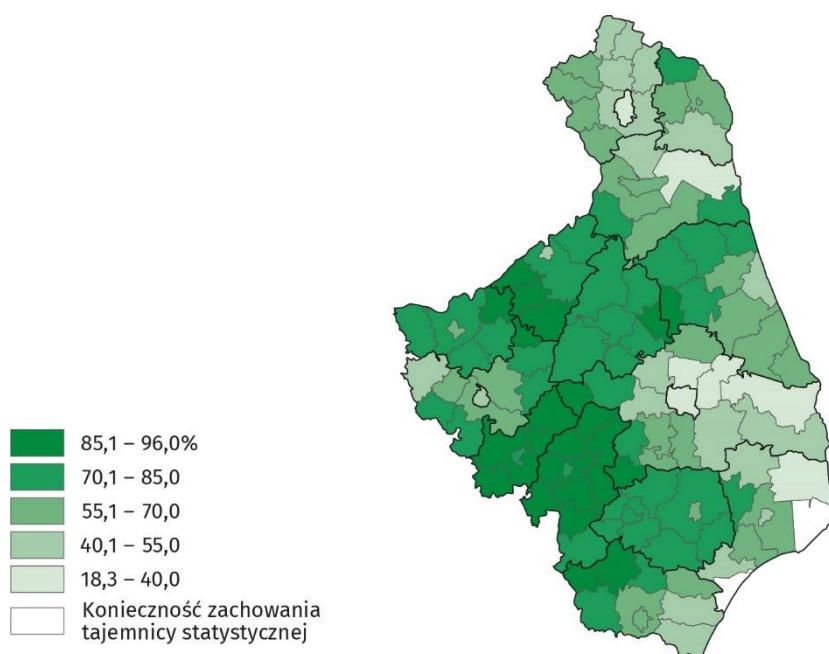
Nawożenie nawozami mineralnymi i naturalnymi

Liczba gospodarstw rolnych w województwie podlaskim stosujących nawożenie mineralne w okresie od 2 czerwca 2019 r. do 1 czerwca 2020 r. wyniosła 53,6 tys., w tym 53,5 tys. (99,8%) stanowiły gospodarstwa indywidualne. Odsetek tych gospodarstw wśród wszystkich gospodarstw rolnych w województwie podlaskim kształtował się na poziomie 69,8%, a wśród gospodarstw indywidualnych wyniósł 69,9%. W porównaniu z wynikami spisu rolnego przeprowadzonego w 2010 r. ich liczba zmniejszyła się odpowiednio o 9,8% i 9,9%. Zarówno udział gospodarstw rolnych ogółem jak i gospodarstw indywidualnych stosujących nawożenie mineralne, mających siedzibę na terenie województwa podlaskiego w ich ogólnej liczbie w kraju kształtował się na poziomie 5,7%.

W gospodarstwach rolnych w województwie podlaskim spośród nawozów mineralnych najczęściej wykorzystywano nawozy azotowe (52,5 tys. gospodarstw rolnych, tj. 97,9% gospodarstw stosujących nawożenie mineralne). Nieco mniej liczne były grupy gospodarstw, które w omawianym okresie używały nawozów fosforowych (42,0 tys., tj. 78,4%) i potasowych (39,1 tys., tj. 73,0%). W indywidualnych gospodarstwach rolnych wykorzystujących nawozy mineralne również najczęściej stosowano nawożenie azotowe (52,4 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych, tj. 97,9% gospodarstw indywidualnych wykorzystujących nawożenie mineralne), a rzadziej fosforowe (41,9 tys., tj. 78,4%) i potasowe (39,0 tys., tj. 73,0%).

W odniesieniu do wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010 zmniejszeniu uległa liczba gospodarstw stosujących nawozy azotowe (o 8,9%), zaś wzrosła liczba gospodarstw wykorzystujących nawozy fosforowe (o 8,7%) i potasowe (o 8,3%). W przypadku indywidualnych gospodarstw rolnych zaobserwowano podobne zmiany.

Mapa 3. Udział gospodarstw stosujących nawożenie mineralne (NPK) wśród gospodarstw rolnych ogółem w 2020 r.

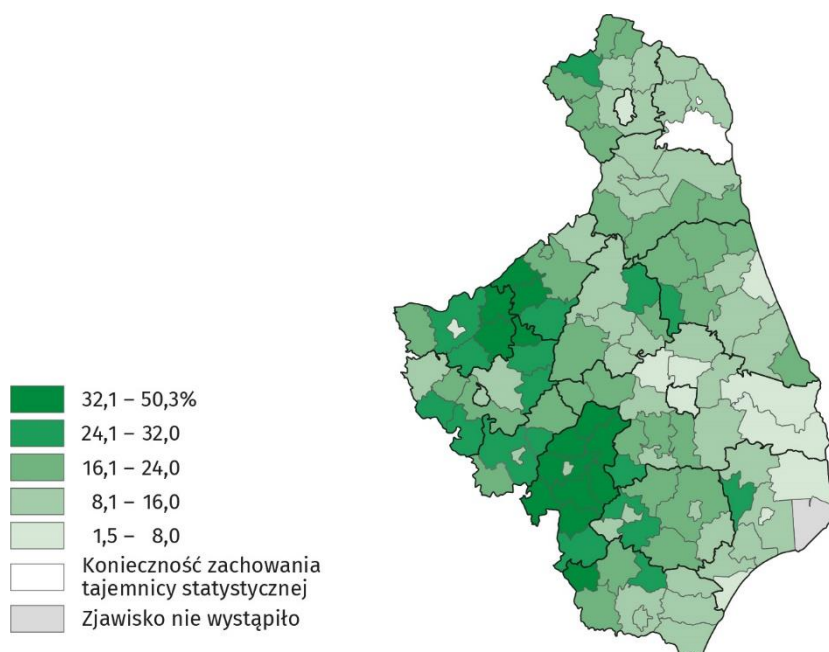
Analiza wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020 wykazała, że w województwie podlaskim nawożenie wapniowe było stosowane przez 14,9 tys. gospodarstw rolnych, w tym 14,8 tys. gospodarstw indywidualnych. Udział tych gospodarstw, zarówno w ogólnej liczbie gospodarstw rolnych jak i w liczbie gospodarstw indywidualnych, wyniósł 19,4%. W odniesieniu do wyników spisu rolnego przeprowadzonego 10 lat wcześniej ich liczba wzrosła ponad 2-krotnie, zarówno w przypadku ogółu gospodarstw rolnych w regionie jak i wśród gospodarstw indywidualnych. Odsetek gospodarstw rolnych stosujących nawozy wapniowe w województwie

Liczba gospodarstw rolnych stosujących nawożenie mineralne zmniejszyła się o 9,8% w porównaniu z zanotowaną podczas PSR 2010

Liczba gospodarstw rolnych stosujących nawożenie wapniowe wzrosła ponad 2-krotnie w porównaniu z wynikami PSR 2010

w ogólnej liczbie takich gospodarstw w kraju osiągnął 5,3%. W przypadku indywidualnych gospodarstw rolnych również ukształtował się on na poziomie 5,3%.

Mapa 4. Udział gospodarstw stosujących nawożenie wapniowe wśród gospodarstw rolnych ogółem w 2020 r.

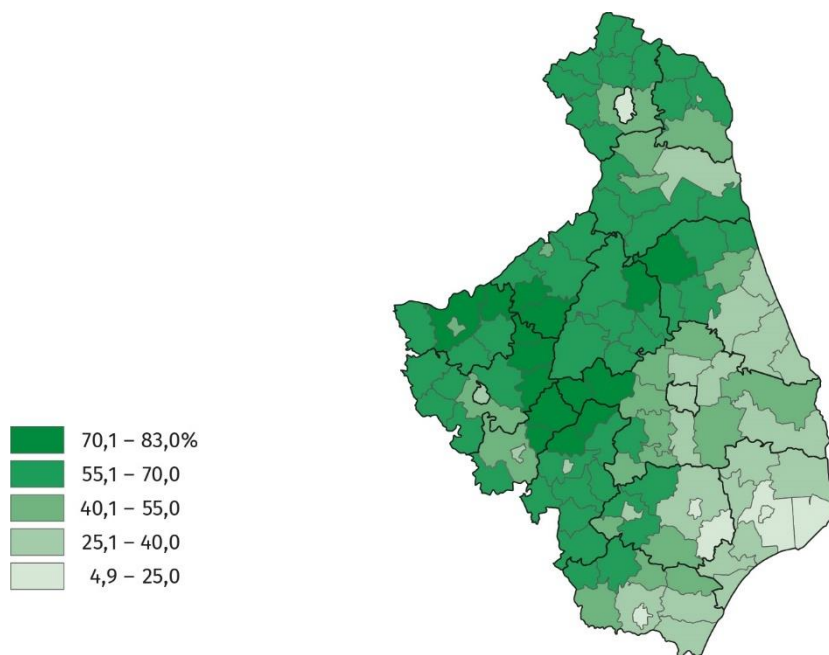
Zgodnie z wynikami PSR 2020, w województwie podlaskim nawozy naturalne były wykorzystywane w 46,3 tys. gospodarstw rolnych, spośród których niemal wszystkie to gospodarstwa indywidualne. Odsetek tych gospodarstw wśród ogółu gospodarstw rolnych wyniósł 60,4%, a wśród indywidualnych gospodarstw rolnych – 60,5%. Udział gospodarstw rolnych stosujących nawożenie naturalne w Podlaskiem w ogólnej liczbie takich gospodarstw w kraju, zarówno w przypadku ogółu gospodarstw jak i wśród gospodarstw indywidualnych, ukształtował się na poziomie 8,1%.

Spośród nawozów naturalnych zdecydowanie najczęściej używany był obornik. Jego stosowanie zadeklarowano w 42,0 tys. gospodarstw rolnych, tj. w 90,6% gospodarstw wykorzystujących nawożenie naturalne. W dużo mniejszej liczbie gospodarstw stosowano gnojowicę (9,6 tys., tj. 20,7%) i gnojówkę (9,0 tys., tj. 19,4%), a jeszcze mniej gospodarstw rolnych wykorzystywało pomiot ptasi (3,8 tys., tj. 8,1%).

W odniesieniu do wyników spisu rolnego przeprowadzonego w 2010 r. zmniejszeniu uległa liczba gospodarstw stosujących gnojówkę (o 28,7%) i obornik (o 25,1%), zaś wzrosła liczba gospodarstw wykorzystujących gnojowicę (o 15,6%). W przypadku indywidualnych gospodarstw rolnych zaszyły zmiany analogiczne do zaobserwowanych wśród ogółu gospodarstw rolnych w województwie podlaskim.

Udział gospodarstw stosujących nawozy naturalne wśród ogółu gospodarstw rolnych w województwie wyniósł 60,4%

Mapa 5. Udział gospodarstw stosujących nawożenie obornikiem wśród gospodarstw rolnych ogółem w 2020 r.

Na podstawie wyników spisu rolnego przeprowadzonego w 2020 r. stwierdzono, że w Podlaskiem najczęściej gospodarstw rolnych (27,3 tys., tj. 35,6% ogółu) stosowało nawożenie naturalne metodą rozrzutową z przyoraniem po 4 godzinach, ale przed upływem 24 godzin. Kolejną dość często stosowaną przez rolników metodą aplikacji nawozów naturalnych był rozrzut bez przyorania lub z przyoraniem po 24 godzinach (12,7 tys., tj. 16,5%), a następną – rozrzut z przyoraniem w ciągu 4 godzin (12,1 tys., tj. 15,7%).

W 2020 r. liczba gospodarstw przechowujących nawozy naturalne ukształtowała się na poziomie 34,1 tys., co stanowiło 44,5% gospodarstw rolnych w regionie. Udział tych gospodarstw wśród ogółu gospodarstw rolnych przechowujących nawozy naturalne w kraju wyniósł 7,4%. W Podlaskiem, podobnie jak w kraju, najczęściej gospodarstw przechowywało nawozy naturalne na przymach z płytą obornikową (16,9 tys., tj. 49,5% gospodarstw przechowujących nawozy naturalne). Nieco mniejszą grupę tworzyły gospodarstwa przechowujące omawiane nawozy na głębokiej ściółce (15,1 tys., tj. 44,4%).

Przeznaczenie końcowej produkcji rolniczej

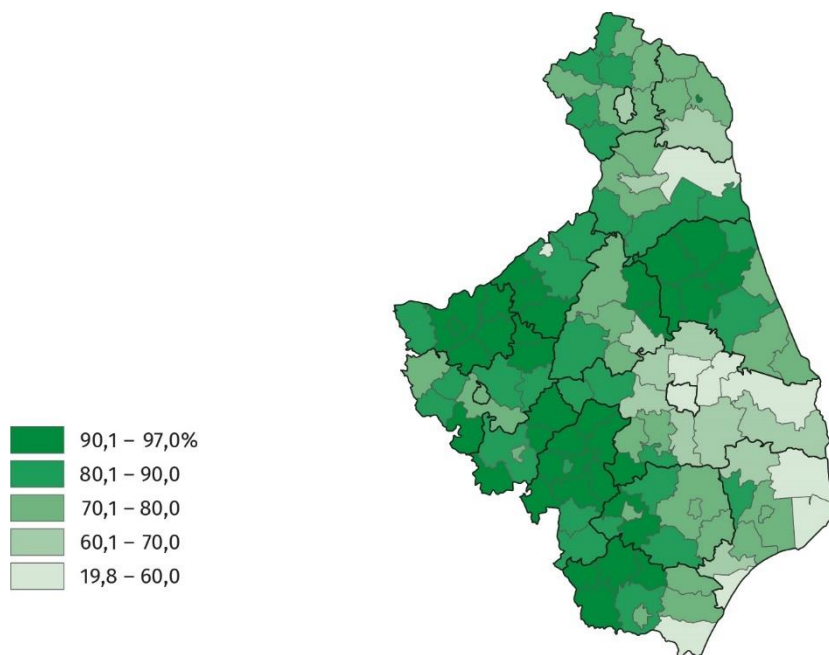
Wyniki Powszechnego Spisu Rolnego 2020 wykazały, że 62,8 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych prowadziło sprzedaż wytworzonej produkcji rolniczej, co stanowiło 82,1% ogółu gospodarstw indywidualnych w województwie podlaskim. W porównaniu z wynikami spisu rolnego przeprowadzonego w 2010 r. ich liczba zmniejszyła się o 16,9 tys., tj. o 21,2%. W 2020 r. udział indywidualnych gospodarstw rolnych sprzedających wytworzone produkty rolne w województwie podlaskim wśród ogółu takich gospodarstw w kraju ukształtował się na poziomie 6,8%.

W regionie najczęściej indywidualnych gospodarstw rolnych prowadzących sprzedaż wytworzonych produktów odnotowano w powiatach białostockim (6,5 tys., tj. 10,3% takich gospodarstw w województwie podlaskim) i sokólskim (6,4 tys., tj. 10,1%), a najmniej – w miastach Suwałki (0,8 tys., tj. 1,3%) i Łomża (1,0 tys., tj. 1,6%).

W Podlaskiem liczba indywidualnych gospodarstw rolnych produkujących głównie na sprzedaż wynosiła 59,2 tys. i stanowiła 94,3% ogółu gospodarstw indywidualnych produkujących na sprzedaż.

W 2020 r. liczba indywidualnych gospodarstw rolnych produkujących na sprzedaż zmniejszyła się o 21,2% w porównaniu z zanotowaną w 2010 r.

Mapa 6. Udział gospodarstw indywidualnych produkujących na sprzedaż wśród indywidualnych gospodarstw rolnych ogółem w 2020 r.

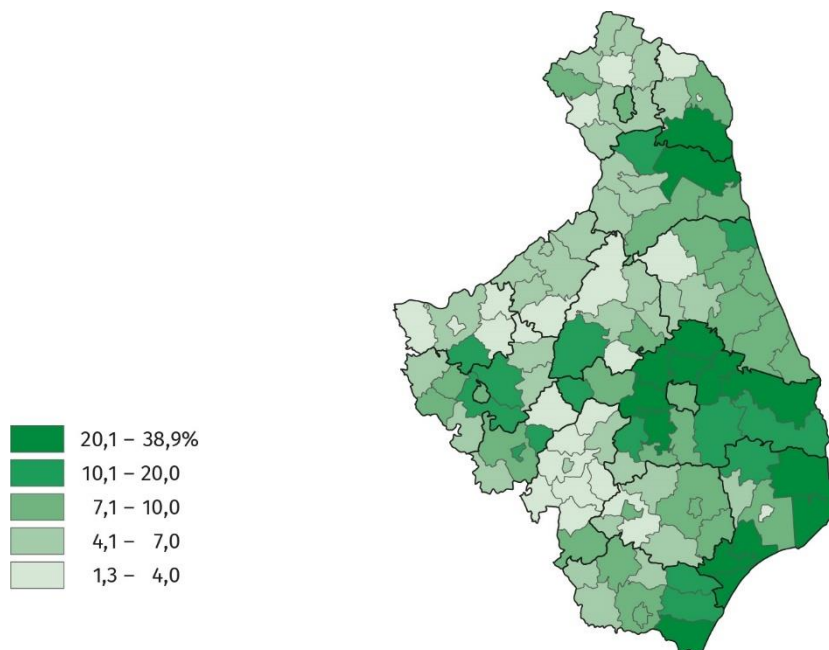

W 2020 r. wytworzone produkty rolne przeznaczano głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego 6,3 tys. gospodarstw indywidualnych, tj. 8,2% indywidualnych gospodarstw rolnych w województwie podlaskim. W odniesieniu do PSR 2010 oznacza to spadek o 9,1 tys., tj. o 59,2%. W omawianym roku odsetek gospodarstw produkujących głównie na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego w województwie podlaskim wśród ogółu takich gospodarstw w kraju wynosił 3,0%.

W województwie największa liczba indywidualnych gospodarstw rolnych, które przeznaczały wytworzone produkty głównie (w tym wyłącznie) na zaopatrzenie swojego gospodarstwa domowego wystąpiła w powiecie białostockim (1,2 tys., tj. 18,6% takich gospodarstw w Podlaskiem), a najmniejsza – w miastach Suwałki (0,1 tys., tj. 1,9%) i Łomża (0,1 tys., tj. 2,0%).

W okresie dziesięciu lat liczba gospodarstw indywidualnych przeznaczających wytworzone produkty głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego zmniejszyła się o 59,2%

Mapa 7. Udział gospodarstw indywidualnych produkujących głównie (w tym wyłącznie) na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego wśród indywidualnych gospodarstw rolnych ogółem w 2020 r.

W regionie grupa indywidualnych gospodarstw rolnych, których końcowa produkcja rolnicza była przeznaczona wyłącznie na samozaopatrzenie gospodarstwa domowego liczyła 2,7 tys. i stanowiła 42,5% ogółu gospodarstw, które wytworzone produkty rolne przeznaczały głównie na potrzeby gospodarstwa domowego.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Białymstoku
Dyrektor Ewa Kamińska-Gawryluk
Tel: 85 749 77 15

Rozpowszechnianie:
Informatorium Statystyczne
Tel: 85 749 77 45, 85 749 77 88

bialystok.stat.gov.pl

[@Bialystok_STAT](https://twitter.com/Bialystok_STAT)

[@UrządStatystycznywBiałymstoku](https://www.facebook.com/UrządStatystycznywBiałymstoku)

Powiązane opracowania:

[Publikacja GUS pt. Powszechny Spis Rolny 2020. Metodologia i organizacja badania](#)

Ważniejsze pojęcia i wyjaśnienia metodologiczne zawarto w wyżej wymienionym opracowaniu.

Informacje wynikowe dostępne w bazie danych:

[Bank Danych Lokalnych](#) → Powszechne Spisy Rolne – PSR 2020